

Pradžia>Jūsų teisės>Nusikaltimų aukos>Nukentėjusiųjų teisės pagal šalis

Nukentėjusiųjų teisės pagal šalis

Portugalija

Esate **nusikaltimo auka**, jei dėl veikos, kuri pagal nacionalinę teisę laikoma nusikaltimu, patyrėte bet kokios rūšies žalą, pavyzdžiui, smurtinius veiksmus arba žalą jūsų turtui arba jo praradimą. Kaip nusikaltimo auka pagal įstatymą turite tam tikrų teisių prieš baudžiamąjį procesą, jo metu ir po jo.

Baudžiamasis procesas Portugalijoje vyksta dviem etapais, tyrimo ir teismo proceso. Tyrimo metu policija ir prokuratūra (port. *Ministério Público*) tiria bylą ir bando surinkti įrodymus, kuriais nustatoma, kas padarė nusikaltimą. Jei yra pakankamai įrodymų, kad įtariamasis padarė nusikaltimą, prokuratūra perduoda bylą teismui. Teismas savo ruožtu išnagrinėja surinktus įrodymus ir atitinkamai priima sprendimą, išteisindamas arba nuteisindamas įtariamąjį.

Norėdami surasti reikiamą informaciją, spustelėkite šias nuorodas

- 1 - Mano, kaip nusikaltimo aukos, teisės
- 2 - Pranešimas apie nusikaltimą ir mano teisės tyrimo arba teismo nagrinėjimo metu
- 3 - Mano teisės pasibaigus teisminiam nagrinėjimui
- 4 - Kompensacija
- 5 - Mano teisės į paramą ir pagalbą

Paskutinis naujinimas: 07/04/2024

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

1 - Mano, kaip nusikaltimo aukos, teisės

Kokią informaciją, įvykus nusikaltimui, man suteiks valdžios institucija (pvz., policija, prokuroras), man dar nėra pranešus apie nusikaltimą?

Nuo pirmo jūsų kreipimosi į kriminalinę policiją arba prokuratūrą (port. *Ministério Público*) jūs turite teisę būti informuojamas apie:

- tai, kokią paramą – medicinos pagalbą, psichologinę paramą, specialisto paramą ir, atitinkamais atvejais, laikiną būstą – galite gauti ir kas gali ją suteikti; kaip ir kur pateikti skundą arba pranešti apie nusikaltimą;
 - kaip ir kokiomis sąlygomis galima gauti kompensaciją;
 - kaip kreiptis teisinės pagalbos ir konsultacijos;
 - kaip ir kokiomis sąlygomis galima reikalauti kompensacijos iš nusikaltėlio;
 - smurtinių nusikaltimų arba smurto namuose atvejais – kaip ir kokiomis sąlygomis galima reikalauti kompensacijos iš valstybės;
 - kaip galima pasinaudoti vertimo žodžiu ir vertimo raštu paslaugomis;
 - valdžios institucijų kontaktinius duomenis, kuriais naudodamiesi nukentėjusieji galėtų teikti arba gauti informaciją apie bylą;
 - kaip ir kokiomis sąlygomis jums gali būti atlygintos dalyvavimo baudžiamajame procese išlaidos.
- Ši informacija gali skirtis pagal konkrečius jūsų poreikius, asmenines aplinkybes ir nusikaltimo rūšį, tam tikrais proceso momentais gali būti teikiama papildoma informacija.

Negyvenu ES šalyje, kurioje įvykdytas nusikaltimas (ES ir ne ES piliečiai). Kaip saugomos mano teisės?

Jeigu gyvenate ES šalyje, tapote nusikaltimo auka Portugalijoje ir apie nusikaltimą nepranešėte, galite pateikti pranešimą apie nusikaltimą savo gyvenamosios šalies valdžios institucijoms. Jūsų gyvenamosios šalies valdžios institucijos nedelsdamos perduos pranešimą šalies, kurioje buvo padarytas nusikaltimas, kompetentingoms institucijoms.

Jeigu gyvenate kitoje ES ar ne ES šalyje, galite padaryti pareiškimus būsimam naudojimui, t. y., pareiškimus, kuriuos būtų galima panaudoti kaip įrodymus nagrinėjant bylą teisme, kad jums nereikėtų grįžti į Portugaliją. Tačiau, jeigu jūsų būtų paprašyta pateikti papildomų pareiškimų ir jūs jau būtumėte išvykęs iš šalies, kurioje padarytas nusikaltimas, jūs galite būti apklaustas telefonu arba vaizdo konferencijos ryšiu iš savo gyvenamosios šalies.

Kokią informaciją gausiu, jei pranešiu apie nusikaltimą?

Jūs turite teisę gauti ne tik pirmiau nurodytą informaciją; jeigu nurodote, kad pageidaujate būti informuojamas apie visus baudžiamajame procese priimamus sprendimus, taip pat turite teisę būti informuojamas apie tolesnius veiksmus, kurių buvo imtasi pagal pranešimą apie nusikaltimą, įskaitant tiek sprendimą pateikti įtariamajam kaltinimus arba užbaigti ar laikinai sustabdyti bylą, tiek taikytas laisvės suvaržymo priemones. Taip pat turite teisę būti informuojamas apie teismo bylos nagrinėjimo ir teismo sprendimo priėmimo dieną, laiką ir vietą.

Ar turiu teisę gauti nemokamas vertimo žodžiu ar raštu paslaugas (kai kreipiuosi į policiją ar kitas institucijas, arba tyrimo ar teismo nagrinėjimo metu)?

Taip. Jeigu gerai nemokate kalbos ir turite dalyvauti atliekant procesinį veiksma, turite teisę, kad už šį procesinį veiksma atsakingos valdžios institucijos prašymu jums būtų paskirtas vertėjas žodžiu, suprantantis portugalų kalbą ir kalbą, kurią mokate jūs.

Vertėjas žodžiu skiriamas nemokamai.

Kaip valdžios institucija užtikrina, kad suprasčiau ir būčiau suprastas (jei esu vaikas; jei turiu negalią)?

Kai pateikiamas standartinis dokumentas (jame nurodomos jūsų, kaip nukentėjusiojo, teisės ir pareigos), jums aiškiai ir suprantamai, atsižvelgiant į konkrečias jūsų savybes (kultūrinės, intelektinės ir kt.), paaiškinamos jūsų teisės ir pareigos, atkreipiant dėmesį, pavyzdžiui, į galiojančių teisės nuostatų dėl vertėjo žodžių skyrimo taikymą, jeigu jūs gerai nemokate ar nesuprantate portugalų kalbos arba jeigu dėl negalios ar neveiknumo turite kitokių komunikacijos poreikių.

Paramos aukoms tarnybos

Kas teikia paramą aukoms?

Kriminalinė policija, prokuratūra ir įvairios paramos aukoms tarnybos.

Ar policija mane automatiškai nukreips į paramos aukoms tarnybą?

Jūs būsite informuotas apie paramos aukoms tarnybas, į kurias galite kreiptis, jeigu pageidaujate pasinaudoti jų paslaugomis.

Jeigu jūs esate smurto namuose auka, jus informuos apie jūsų teisę gauti specializuotos tarnybos pagalbą smurto namuose aukoms. Po to, kai sutiksite gauti specializuotą paramos tarnybos pagalbą savo gyvenamojoje vietoje (arba darbe, arba kitoje vietoje), kriminalinė policija susisieks su minėta tarnyba.

Kaip saugomas mano privatumas?

Jums bus suteikta tinkamo lygio apsauga, visų pirma užtikrinamas jūsų saugumas ir jūsų privatumo apsauga, jeigu kompetentingos institucijos nuspręs, kad kyla rimta keršto ar pakartotinės viktimizacijos grėsmė arba esama aiškių ženklų, kad gali būti pažeidžiamas jūsų privatumas. Šiuo tikslu pasirūpinama, kad išvengtumėte savo ir savo šeimos narių kontakto su įtariamuju (-aisiais) ar kaltinamuoju (-aisiais), kai jie dalyvauja procese, ypač teismo pastatuose. Jūs turite teisę būti išklaustas neoficialioje, privačioje aplinkoje ir galite būti išklausomas vaizdo konferencijos būdu.

Ar tam, kad man būtų suteikta aukoms skiriama parama, prieš tai turiu pranešti apie nusikaltimą?

Ne. Paramos aukoms tarnybos paslaugomis galite naudotis neatsižvelgiant į tai, ar pateikėte pranešimą apie nusikaltimą.

Asmeninė apsauga, jei man gresia pavojus

Kokio pobūdžio apsaugos esama?

Jūsų apsauga ir saugumas užtikrinami skiriant kaltinamajam vieną ar kelias laisvės suvaržymo priemones. Apribojimo priemonė yra kaltinamojo asmeninės laisvės apribojimas, jis gali būti skirtas per baudžiamąjį procesą, kai yra rizika, kad kaltinamasis pabėgs, rizika, kad taps sunkiau surinkti ir išsaugoti nusikaltimo įrodymus, pavojus viešajai tvarkai ir (arba) rizika, kad bus toliau vykdoma nusikalstama veikla.

Taikoma speciali liudytojų apsaugos sistema, visų pirma susijusi su jūsų, kaip nukentėjusiojo, ir jūsų šeimos narių apsauga nuo keršto, bauginimo ar tolesnės nusikalstamos veiklos, įskaitant veiksmus, kurie gali kelti pavojų jūsų gyvybei, fizinei neliečiamybei, emocinei ir psichologinei savijautai ir jūsų orumui duodant parodymus.

Kas gali man suteikti apsaugą?

Kriminalinė policija, prokuratūra ir teismas.

Ar kas nors įvertins mano bylą, kad nustatytų galimą tolesnę žalą iš nusikaltimo vykdytojo?

Jūsų bylą, atsižvelgiant į proceso etapą, vertins kriminalinė policija, prokuratūra arba teismas.

Ar kas nors įvertins mano bylą, kad nustatytų galimą tolesnę žalą iš baudžiamosios teisenos sistemos (tyrimo arba teismo nagrinėjimo metu)?

Taip; kaip minėta, taip pat atsižvelgiant į proceso etapą, kai valdžios institucijos mano, kad kyla didelė grėsmė arba esama aiškių ženklų, kad jūsų saugumui ir privatumui gali būti tyčia keliamas rimtas pavojus, jums, jūsų šeimos nariams ar kitiems jums artimiems asmenims bus suteikta tinkamo lygio apsauga.

Kokia apsauga numatyta ypač pažeidžiamoms aukoms?

Nukentėjusieji apklausiami iš karto, kai tik įmanoma, ir toje vietoje, kurioje jie patogiai jaučiasi. Jeigu nukentėjusiuosius reikia apklausti daugiau negu kartą, apklausas, nukentėjusiojo pageidavimu, atlieka tas pats asmuo;

pasirūpinama, kad būtų išvengta kontakto su kaltinamuoju ir, pavyzdžiui, parodymai duodami naudojantis tinkamomis technologinėmis priemonėmis, visų pirma vaizdo konferencija ar telekonferencija;

daromi pareiškimai būsimam naudojimui;

tais atvejais, kai nukentėjusieji yra seksualinio smurto, smurto dėl lyties ar lytinių partnerių smurto aukos, apklausas, nukentėjusiojo pageidavimu, atlieka tos pačios kaip ir nukentėjusysis lyties asmuo, nebent apklausą atlieka teisėjas ar magistratas;

teismas gali skirti uždarą posėdį.

Esu nepilnametis. Ar turiu specialių teisių?

Neatsižvelgiant į tai, koks nusikaltimas prieš jus padarytas, būdamas nepilnametis, jūs laikomas ypač pažeidžiama auka.

Nusikaltimo aukomis tapę vaikai turi ne tik ypač pažeidžiamoms aukoms taikomas teises, juos taip pat visada lydi teisinis atstovas, o jeigu kyla interesų konfliktas su jų teisiniais atstovais – tada advokatas. Jūs visada būsite apklausiamas neoficialioje aplinkoje, jus taip pat gali lydėti paramos aukoms tarnybos darbuotojas ir (arba) psichologas.

Mano šeimos narys mirė įvykdytą nusikaltimą. Kokios mano teisės?

Mirties atveju teisė gauti kompensaciją suteikiama ir tiems asmenims, kurie pagal civilinę teisę turi teisę į išlaikymą, taip pat tiems, kurie gyvena kartu su nukentėjusiuoju, ir jie taip pat gali turėti teisę gauti išankstinę kompensaciją iš valstybės.

Mano šeimos narys buvo nusikaltimo auka. Kokios mano teisės?

Nukentėjusieji ir jų šeimos nariai turi teisę į apsaugą nuo keršto, bauginimo ar tolesnių nusikaltimų prieš juos. Jūs turite teisę būti apsaugotas nuo veiksmų, kurie gali kelti pavojų jūsų gyvybei, fizinei neliečiamybei, emocinei ir psichologinei savijautai ir orumui duodant parodymus. Kai valdžios institucijos mano, kad kyla didelė keršto grėsmė arba esama aiškių ženklų, kad jūsų saugumui ir privatumui gali būti tyčia keliamas rimtas pavojus, jums, jūsų šeimos nariams ar kitiems jums artimiems asmenims bus suteikta tinkamo lygio apsauga.

Ar galiu pasinaudoti tarpininkavimo paslaugomis? Kokios sąlygos taikomos? Ar būsiu saugus vykstant tarpininkavimo procesui?

Taip. Kai padaromi nesunkūs arba apysunkiai nusikaltimai, pvz., grasinimai, nedidelė žala, užpuolimai, teisės aktuose numatyta galimybė bylą spręsti tarpininkavimo tarp nukentėjusiojo ir kaltinamojo būdu, jeigu kaltinamasis jau pripažino nusikaltimą.

Atitinkamai tyrimo etapu prokuratūra savo iniciatyva arba nukentėjusiojo ir kaltinamojo prašymu gali perduoti bylą spręsti tarpininkavimo būdu, informuodama minėtus asmenis apie šį perdavimą ir apie tai, kad su jais susisieks tarpininkas.

Tarpininkavimas yra nemokamas, konfidencialus ir savanoriškas, t. y. jūs dalyvaujate tik tuo atveju, jei pageidaujate, ir galite tarpininkavimo bet kuriuo metu atsisakyti.

Jeigu susitarimo nepasiekiate, baudžiamasis procesas tęsiamas toliau.

Kur galiu rasti teisės aktą, kuriame būtų išdėstytos mano teisės?

Adresu https://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_main.php

Paskutinis naujinimas: 07/04/2024

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisima jokios atsakomybės ar teisių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

2 - Pranešimas apie nusikaltimą ir mano teisės tyrimo arba teismo nagrinėjimo metu

Kaip galiu pranešti apie nusikaltimą?

Galite pranešti apie nusikaltimą arba pateikti skundą bet kuriai iš šių institucijų:

[prokuratūrai \(Ministério Público - MP\)](#)

[kriminalinei policijai \(Policia Judiciária - PJ\)](#)

[viešojo saugumo policijai \(Policia de Segurança Pública - PSP\)](#)

[nacionalinei respublikinei gvardijai \(Guarda Nacional Republicana - GNR\)](#)

Kiti galimi būdai:

[Vidaus valdymo ministerijos elektroninis skundų portalas](#)

[Anoniminis pranešimas](#)

Pastaba. Visos šios institucijos privalo priimti visus joms pateiktus skundus ir pranešimus, net jei nusikaltimas nebuvo padarytas jų teritorinėje jurisdikcijoje arba, policijos atveju, tyrimas nepriklauso jos jurisdikcijai.

Galite pateikti skundą arba pranešti apie nusikaltimą, net jei nežinote, kas jį padarė. Tada valdžios institucijos atliks tyrimą, kad pabandytų nustatyti pažeidėjo tapatybę.

Kaip galiu sužinoti apie bylos eigą?

Turite teisę pateikti prašymą ir būti informuotas apie tolesnius veiksmus, kurių imtasi dėl pranešimo, įskaitant sprendimą pareikšti kaltinimus kaltinamajam arba nutraukti ar laikinai sustabdyti bylą. Jūs taip pat turite teisę būti informuotas apie teismo nagrinėjimo dieną, laiką ir vietą, taip pat apie teismo sprendimą.

Ar turiu teisę gauti teisinę pagalbą (tyrimo arba teismo nagrinėjimo metu)? Kokiomis sąlygomis?

Taip. Jei norite, kad jums padėtų advokatas ir neturite finansinių išteklių atitinkamoms išlaidoms padengti, turite teisę į teisinę pagalbą, kurią gali sudaryti: visiškas arba dalinis žyminio mokesčio panaikinimas; advokato paskyrimas ir teisinių išlaidų apmokėjimas arba laipsniškas žyminių ar teisinių mokesčių mokėjimas.

Sprendimą suteikti teisinę pagalbą priima Socialinės apsaugos tarnybos pagal apskaičiavimo formulę, kuria atsižvelgiama į pareiškėjo turtą, pajamas ir išlaidas. Teisinės pagalbos prašymas turi būti pateiktas naudojant socialinės apsaugos tarnybų nemokamai pateiktas formas ir gali būti pateiktas asmeniškai faksu, paštu arba internetu, pastaruoju atveju užpildant atitinkamą [internetinę formą](#).

Kartu su prašymu turi būti pateikti dokumentai, kuriais patvirtinama, kad pareiškėjas turi finansinių sunkumų. Sprendimas bus priimtas ne vėliau kaip per 30 dienų. Prašymas teikiamas nemokamai.

Ar galiu prašyti kompensuoti išlaidas (patirtas dėl dalyvavimo tyrime ir (arba) teismo nagrinėjimo procese)? Kokiomis sąlygomis?

Taip. Taip. Kaip nukentėjusysis, kuris turi liudyti teismo procese, turite teisę į kompensaciją už savo laiką, taip pat teisę į dėl to patirtų išlaidų atlyginimą. Kompensacijos turi būti reikalaujama raštu, naudojant atitinkamą teismo pateiktą formą.

Ar galiu pateikti skundą, jei mano byla nutraukta jos neperdavus teismui?

Taip. Jei nesutinkate, kad tyrimas būtų baigtas, galite pateikti prašymą tiesioginiam prokuratūros teisėjo vadovui, kuris nusprendė nutraukti jūsų bylą, ir prašyti pateikti kaltinimus kaltinamajam arba tęsti tyrimą, pastaruoju atveju nurodant, kad reikia atsižvelgti į naujus įrodymus.

Ar galiu dalyvauti nagrinėjant bylą teisme?

Taip.

Koks yra mano oficialus statusas teisingumo sistemoje? Pavyzdžiui, ar aš esu laikomas nukentėjusiuoju, liudytoju, civilinės bylos šalimi ar privačiu kaltintoju arba ar galiu pasirinkti pirmiau minėtą statusą?

Byloje galite dalyvauti kaip bendradarbiaujantis asmuo (padėjėjas), civilinės bylos šalis arba liudytojas.

Kokios yra mano su šiuo statusu susijusios teisės ir pareigos?

Kaip **nukentėjusysis**, duodate parodymus, kaip ir būdamas liudytoju. Tai labai svarbu siekiant įrodyti nusikaltimą, nes turite tiesioginių žinių apie tai, kas įvyko. Kaip **bendradarbiaujantis asmuo (padėjėjas)**: jūs aktyviai dalyvaujate teisminiame nagrinėjime, bendradarbiaudamas su prokuratūra, kad būtų pateikti įrodymai dėl pateiktuose kaltinimuose aprašytų faktų. Jūsų advokatas gali, pavyzdžiui, pateikti įrodymus, užduoti atsakovui, liudytojams ir ekspertams klausimus, o teismo nagrinėjimo pabaigoje padaryti baigiamuosius pareiškimus, t. y. pareikšti savo nuomonę dėl pateiktų įrodymų ir dėl to, ar kaltinamasis turėtų būti nuteistas.

Kaip **civilinės bylos šalis**: ginsite savo teisę į kompensaciją teismo nagrinėjimo metu, galite užduoti atsakovui, liudytojams ir ekspertams klausimus apie pateikto reikalavimo atlyginti žalą aspektus, įskaitant patirtą žalą.

Ar teismo nagrinėjimo metu galiu padaryti pareiškimą arba pateikti įrodymų? Kokiomis sąlygomis?

Taip. Pirmiau nurodytomis sąlygomis.

Kokios informacijos gausiu teismo nagrinėjimo metu?

Jums bus pranešta apie sprendimus, kurie gali turėti įtakos proceso eigai, taip pat apie teismo nagrinėjimo dieną, laiką ir vietą, ir apie teismo sprendimą.

Ar turėsiu galimybę susipažinti su bylos medžiaga?

Taip. Jūs, kaip nukentėjusysis, turite teisę susipažinti su bylos medžiaga, išskyrus atvejus, kai tyrimo etape bylos laikomos konfidencialiomis ir prokuratūra prieštarauja tokiai teisei susipažinti, remdamasi tuo, kad tai gali trukdyti tyrimui ir (arba) daryti poveikį procese dalyvaujančių asmenų teisėms.

Paskutinis naujinimas: 07/04/2024

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

3 - Mano teisės pasibaigus teisminiam nagrinėjimui

Ar galiu apskųsti sprendimą?

Taip. Jei esate padėjėjas arba civilinis ieškovas, galite apskųsti sprendimą, jei su juo nesutinkate. Šis skundas turi būti pateiktas per jūsų advokatą. Apeliacinis skundas per 30 dienų raštu turi būti pateiktas teismui, kuriame vyko teisminis nagrinėjimas. Apeliaciniame skunde turi būti nurodytos priežastys, kodėl nesutinkate su sprendimu, įrodymų ir (arba) teisės normų taikymo vertinimas.

Kokios mano teisės po apkaltinamojo nuosprendžio priėmimo?

Turite teisę būti informuotas apie teismo sprendimą ir, kaip jau minėta, priklausomai nuo vaidmens, kurį atlikote procese, jį apskųsti.

Ar turiu teisę į paramą arba apsaugą pasibaigus teisminiam nagrinėjimui? Kiek laiko?

Teismo sprendime kaip papildoma priemonė gali būti numatyta teisė į specialią paramą ar apsaugą, pavyzdžiui, apribojančias nutartis, kurių trukmė bus nustatyta pačiame teismo sprendime.

Kokia informacija bus man suteikta, jei nusikaltimo vykdytoji bus paskelbtas nuosprendis?

Jums bus pranešta apie nuosprendį, taigi ir apie nusikalstamą veiką padariusiam asmeniui skirtą bausmę. Tais atvejais, kai nusikalstamą veiką padaręs asmuo yra nuteistas laisvės atėmimo bausme, jums bus pranešta apie laisvės atėmimo bausmę.

Ar man bus pranešta, jei nusikalstamą veiką padaręs asmuo bus paleistas (įskaitant paleidimo nesuėjus terminui arba lygtinio paleidimo atvejus) arba pabėgs iš kalėjimo?

Taip. Jei nurodėte, kad norite būti informuotas, būsite informuotas apie nusikalstamą veiką padariusio asmens paleidimą arba pabėgimą ir, visų pirma tais atvejais, kai nusikaltėlis laikomas ypač pavojingu, apie jo statusą, ypač kai taikomos ribojamosios priemonės.

Ar dalyvausiu priimant sprendimus dėl paleidimo arba lygtinio paleidimo? Pavyzdžiui, ar galiu padaryti pareiškimą arba pateikti skundą?

Galite pateikti prašymą teismui, kuris kompetentingas užtikrinti vykdymą (port. *Tribunal de Execução de Penas*), nurodydamas, jūsų nuomone, tinkamas priežastis.

Paskutinis naujinimas: 07/04/2024

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

4 - Kompensacija

Kokia procedūra taikoma reikalaujant, kad nusikaltėlis atlygintų žalą? (Pvz., teismo byla, civilinis ieškinys, civilinis ieškinys baudžiamojoje byloje)?

Paprastai kompensacijos turi būti prašoma baudžiamajame procese. Šiuo tikslu iki tyrimo etapo pabaigos turite informuoti kriminalinės policijos tarnybas arba prokuratūrą, kad norite pateikti prašymą dėl kompensacijos, o tai galite padaryti, pavyzdžiui, pateikdami pareiškimą. Kai gausite pranešimą apie kaltinamajam pareikštus kaltinimus, turėsite 20 dienų ieškiniui pateikti.

PASTABA. Civiliniams ieškiniams dėl kompensacijos netaikomi specialūs formalumai, o tais atvejais, kai reikalaujama mažesnės nei 5 000 EUR sumos, prašymą galite pateikti pats.

Teismas nusikaltėliui nurodė man atlyginti žalą ir (arba) sumokėti kompensaciją. Kaip užtikrinti, kad nusikaltėlis sumokėtų?

Jeigu nusikalstama veika padaręs asmuo savanoriškai nemoka kompensacijos, kurią jam nurodyta sumokėti, turėsite prašyti išduoti vykdomąjį raštą, t. y. prašyti teismo įsikišti – areštuoti turta, banko sąskaitas, transporto priemones ar kitą turta, kad būtų užtikrintas kompensacijos sumokėjimas.

Jei nusikaltimą padaręs asmuo nemoka, ar gali valstybė man atlikti išankstinį mokėjimą? Kokiomis sąlygomis?

Taip, smurtinio nusikaltimo atveju, dėl kurio labai pablogėjo jūsų gyvenimo lygis ir gyvenimo kokybė, o nusikaltėlis negali sumokėti kompensacijos.

Ar turiu teisę į kompensaciją iš valstybės?

Taip, kai nusikaltėlis neišgali sumokėti tokios kompensacijos, esate smurtinio nusikaltimo auka ir jeigu dėl to labai pablogėjo jūsų gyvenimo lygis ir gyvenimo kokybė.

Teisę į kompensaciją iš valstybės turi šie asmenys:

dėl smurto sunkų kūno sužalojimą (t. y. sukeltą nuolatinę negalią, laikiną visišką negalią bent 30 dienų arba mirtį) patyrę asmenys; nukentėjusiojo mirties atveju – asmenys, kuriems pagal įstatymą suteikta teisė į išlaikymą, pavyzdžiui, vaikai, ir asmenys, gyvenantys kartu su nukentėjusiuoju;

asmenys, kurie padėjo aukai arba bendradarbiavo su valdžios institucijomis užkertant kelią nusikaltimui arba nustatant ar suimant nusikaltėlį, kiek tai susiję su jų dėl to patirta žala.

PASTABA. Seksualinių nusikaltimų atvejais negali būti reikalaujama nuolatinės ar laikinos negalios bent 30 dienų. Ši išimtis pateisinama tuo, kad, nors dėl tokio pobūdžio nusikaltimų paprastai nėra neįmanoma dirbti bent 30 dienų, kompensacija vis tiek yra pateisinama dėl nusikaltimo sunkumo.

Prašymą sumokėti kompensaciją galima paduoti per vienus metus nuo nusikaltimo padarymo dienos, o jei iškeliami baudžiamoji byla – per vienus metus nuo galutinio sprendimo priėmimo byloje. Aukos, kurios nusikaltimo padarymo metu buvo nepilnamečiai, gali pateikti prašymą dėl kompensacijos iki vienerių metų nuo dienos, kurią jie tampa pilnamečiais.

Ieškiniai turėtų būti teikiami užpildant Nusikaltimų aukų apsaugos komisijos (Comissão de Proteção de Vítimas de Crime) interneto svetainėje pateiktą [internetinę formą](#).

Reikalavimas atlyginti žalą teikiamas nemokamai.

Ar turiu teisę į kompensaciją, jei nusikaltimą padaręs asmuo nenuteisiamas?

Išimtiniais atvejais, kai padarytas sunkus nusikaltimas (žr. pirmiau) ir kai nusikaltėlis nežinomas.

Jeigu nusikalstama veika padaręs asmuo yra teisiamas ir išteisinamas, paprastai neturite teisės į kompensaciją.

Ar turiu teisę į specialią išmoką, kol bus priimtas sprendimas dėl mano pateikto reikalavimo dėl kompensacijos?

Jei esate **smurto šeimoje** auka, turite teisę gauti pinigines išmokas iš valstybės visais atvejais, kai dėl nusikaltimo jums kyla didelių finansinių poreikių.

Skubios išmokos prašymai turėtų būti teikiami užpildant Nusikaltimų aukų apsaugos komisijos interneto svetainėje pateiktą [internetinę formą](#).

Prie prašymo turite pridėti skundo arba policijai pateikto pranešimo kopiją. Prašymas turi būti pateiktas per vienus metus nuo nusikaltimo padarymo dienos.

Paskutinis naujinimas: 07/04/2024

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

5 - Mano teisės į paramą ir pagalbą

Esu nusikaltimo auka. Į ką turiu kreiptis dėl paramos ir pagalbos?

Turėtumėte kreiptis į bet kurią kriminalinės policijos instituciją, prokuratūrą arba paramos aukoms organizaciją.

Paramos aukoms karštoji linija

116 006 – Pagalbos aukoms karštoji linija (9.00–21.00 val.)

112 – [Nacionalinis skubios pagalbos telefono numeris](#)

144 – Skubios socialinės pagalbos karštoji linija

[808 24 24 24](#) – SNS 24 (Nacionalinės sveikatos tarnybos karštoji linija veikia visą parą)

144 – Nacionalinė skubios socialinės pagalbos karštoji linija (veikia 24 valandas per dieną)

300 502 502 – Socialinės apsaugos pagalbos linija

Smurtas šeimoje

– **800 202 148** (veikia 24 valandas per dieną)

– **3060** – SMS pagalbos linija

Vaikai

116 111 – SOS pagalbos vaikams linija

Ar parama aukoms teikiama nemokamai?

Taip. Aukos turi teisę į nemokamas ir konfidencialias paramos paslaugas prieš baudžiamąjį procesą, jo metu ir po jo.

Kokio pobūdžio paramą galiu gauti iš valstybės tarnybų ar institucijų?

Tai medicininė pagalba, psichologinė ir socialinė pagalba, apsauga, teisinė informacija, skubus aprūpinimas būstu, pastogė.

Kokio pobūdžio paramą galiu gauti iš nevyriausybinių organizacijų?

Emocinę paramą, psichologinę pagalbą, teisinę informaciją, socialinį nukreipimą ir pagalbą sprendžiant praktinius klausimus.

Paskutinis naujinimas: 07/04/2024

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.